

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

Кафедра філологічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компонента «**Усна й письмова комунікація та академічна риторика**»

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань: 23 Соціальна робота

спеціальність (спеціальності): 231 Соціальна робота

освітня програма (освітні програми): Соціальна робота. Соціальна педагогіка.
Практична психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри філологічних дисциплін
Протокол № 1 від 02.09.2022 р.

Завідувач кафедри Н. В. Мордовцева

1. Назва освітнього компонента.

Усна й письмова комунікація та академічна риторика

2. Тип освітнього компонента.

Обов'язковий

3. Рік (роки) навчання.

1 рік

4. Семестр / семестри.

1 та 2 семестри

5. Кількість кредитів ECTS.

5 кредитів

6. Відомості про викладача (викладачів).

Починкова Марія Миколаївна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри філологічних дисциплін навчально-наукового інституту педагогіки і психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Тел. 099-041-66-76, e-mail: pochinkovam@gmail.com.

7. Очікувані результати навчання.

Вивчення курсу сприяє:

Формуванню інтегральної компетентності: здатність спілкуватися державною мовою і усно, і письмово; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

Курс сприяє формуванню

Загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальних компетентностей:

СК 19. Здатність до оцінювання результатів та якості професійної діяльності у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології, реалізації особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Вивчення курсу повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання:*

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної, соціально-педагогічної, психологічної проблеми.

ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної, соціально-педагогічної, психологічної допомоги.

ПРН 25. Відповідально ставитися до особистісного та професійного розвитку й саморозвитку, подальшої освіти й самоосвіти.

Soft skills: вміння вирішувати складні проблеми; контекстне мислення; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін, оцінка та прийняття рішень та ін.

8. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента).

Курс української мови ЗЗСО.

9. Зміст дисципліни.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	Лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Змістовний модуль 1.											
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА УСНОЇ І ПИСЬМОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ											
1.1.	Теорія і практика усної і письмової комунікації.	6	2	2	–	2	6	2	–	–	4
1.2.	Історія становлення риторики як науки.	6	2	2	–	2	6	–	2	–	6
1.3.	Культура усної і письмової комунікації.	6	–	2	–	4	6	–	–	–	6
1.4.	Типологія комунікації за різними критеріями.	6	–	2	–	4	6	–	–	–	6
1.5.	Специфіка усного вербального спілкування.	6	–	2	–	4	6	–	–	–	6
1.6.	Специфіка письмового вербального спілкування	6	–	2	–	4	6	–	–	–	6
1.7.	Невербальні засоби спілкування	6	–	2	–	4	6	–	–	–	6
1.8.	Український мовленнєвий етикет	6	2	2	–	2	6	–	2	–	4
1.9.	Ділова комунікація.	6	2	2	–	2	6	–	–	–	6
1.10.	Етика й етикет ділової комунікації	8	2	2	–	4	8	–	–	–	8
Змістовний модуль 2.											
РИТОРИКА ЯК МИСТЕЦТВО ТА НАУКА											
2.1.	Основи комунікативної компетентності фахівця	8	2	4	–	2	8	2	–	–	6
2.2.	Риторика: її місце в професійній діяльності фахівця психолого-педагогічної галузі	8	2	2	–	4	8	–	2	–	6
2.3.	Культура сприйняття публічного виступу.	8	–	2	–	6	8	–	–	–	8
2.4.	Риторична техніка та її засоби	8	–	2	–	6	8	–	–	–	8
2.5.	Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.	8	–	2	–	6	8	–	2	–	6

2.6.	Основні етапи підготовки публічного виступу.	8	–	2	–	6	8	–	–	–	8
2.7.	Еристика.	10	–	4	–	6	10	–	–	–	10
2.8.	Мистецтво аргументації та критики.	10	–	2	–	8	10	–	–	–	10
2.9.	Мистецтво презентації.	10	–	2	–	8	10	–	–	–	10
2.10.	Наукові дослідження у риторичі	10	–	2	–	8	10	–	–	–	10
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		150	16	44	–	90	150	4	8		138

10. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Безгодова Н. С., Волошинова М. О., Ніколаєнко І. О. Усна і письмова комунікація та академічна риторика : навч посібник для студентів закладів вищої освіти. Старобільськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2021. 163 с.
2. Денисюк С. Г. Комунікологія : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2015. 102 с.
3. Закон України „Про забезпечення функціонування української мови як державної” *Відомості Верховної Ради*. 2019. № 21. Ст. 81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19/print>
4. Український правопис (2019). URL: [https:// mon. gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ ukrayinskij-pravopis-2019](https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019).
5. Усна і письмова комунікація та академічна риторика : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / Н. С. Безгодова, М. О. Волошинова, І. О. Ніколаєнко. Старобільськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2021. 163 с.
6. Communication in the Real World: An Introduction to Communication Studies. University of Minnesota Libraries Publishing. 2016.
7. Effective Communication. Tutorials point. Simply easy learning. URL : https://www.tutorialspoint.com/effective_communication/effective_communication_tutorial.pdf 66 с.
8. Joep P. Cornelissen Corporate Communication A Guide to Theory and Practice. SAGE Publishing Ltd. 336 с.
9. Principles of Communication. Tutorials point. Simply easy learning. URL : <https://pdf4pro.com/view/principles-of-communication-tutorialspoint-74712b.html> . 80 с.

Додаткові джерела

1. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ : КММ, 2019. 208 с.
2. Костусяк Н. М. Академічна риторика та письмо : методичні рекомендації. Луцьк : Надстир'я. 2022. 44 с.
3. Костусяк Н. М., Навальна М. І. Терміни на позначення платформ та сервісів дистанційного навчання в онлайн-комунікації. *Волинь філологічна : текст і контекст. Полоністичні студії* : зб. наук. пр. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. Вип. 27. С. 70–80.
4. Костусяк Н. М., Приймачок О. І. Текстові лакуни міжслов'янського художнього перекладу в аспекті міжкультурної комунікації. *Лінгвостилістичні студії*. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. Вип. 11. С. 65–78.
5. Красницька О. В. Основи ораторського мистецтва та риторичної комунікації : практикум / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняховського, каф. сусп. наук. Київ : Компринт, 2019. 109 с.
6. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика : підручник / Нац. ун-т «Львів. політехніка». 2-ге вид., допов. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 495 с.
7. Мацько О. М. Практична риторика : навч. посібник / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2019. 239 с.

8. Стехіна В. М. Неориторика в масовій комунікації : навч. посібник. Київ : НТУУ «КПІ», 2017. 144 с.

9. Kostusiak N., Navalna M., Pryimachok O., Pozharska N., Yushak V., Sheremet A. Utterances of Debitive Modality in Associative Psychological Dimension. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2022. Vol. 12, Issue 1, Spec. Issue XXVII. P. 35–40. URL : http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120127/papers/A_08.pdf.

10. Kostusiak N., Shulska N., Kozlova T., Lynnyk Y., Slashchuk A., Musiichuk T. Features of Public Communication: Rhetorical Skill and Language Manipulation. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2022. Vol. 12, Issue 2, Spec. Issue XXIX. P. 208–213. URL : http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120229/papers/A_36.pdf.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Національна академія педагогічних наук України URL: <https://naps.gov.ua/ua/>

3. Міністерство освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua/ua>

4. Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://libr.luguniv.edu.ua/>

5. Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/>

11. Технології викладання та атестації.

Діяльність здобувача освіти:

- опанування теоретичного матеріалу;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- презентація доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз, створення структурно-логічних схем;
- виконання завдань для самостійної роботи.

Поточний контроль:

Поточний контроль здійснюється за допомогою тестування, усного опитування; письмового контролю, модульна контрольна робота.

Форма семестрового контролю:

Залік, екзамен

12. Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- модульні контрольні роботи – 30%;
- результати роботи на практичних заняттях – 55%;
- самостійна робота – 15%.

13. Мова викладання.

Українська